de Panorama

Rebellenclub

WEEKBLAD VOOR DE JEUGD

DERDE JAARGANG
No 19 — 9 MEI 1952

Alleen voor abonné's van PANORAMA
5 ct.

TOEKOMSTDROOM.

POMMY

Pommy — want zó had Nel het aardige hondje, dat zij op haar verjaardag van oom Henk gekregen had, genoemd — was heel slim. Als het school was, zat hij elke morgen al om half twaalf voor de deur op haar te wachten, en als hij zijn kleine vriendin zag aankomen, holde hij haar tegemoet. Zij gingen dan samen naar huis terug, terwijl Nel vrolijk babbelde en Pommy blaffend om haar heen sprong.

Pommy vond het vreselijk, dat Nel elke dag zo lang wegging. Maar er was iets, dat hij nog veel, veel erger vond. Toen het vacantie was, had Nel haar lekkers trouw met hem gedeeld, en nu kreeg hij lang zoveel niet meer.

„Een hond mág niet snoepen!" zei Nelleke's moeder altijd. En als Pommy dan maar blééf janken, voegde zij er bij:

„Nee, Pom.... het kán niet, werkelijk niet! Van koekjes en chocolaatjes word je ziek! Ga maar prettig buiten spelen, hoor!"

Op een morgen, toen Nelleke's moeder dit wéér gezegd had en Pommy met treurige oogjes voor de huisdeur zat, kreeg hij plotseling een idee.

„Gek, dat ik daar nog niet eerder aan gedacht heb!" kefte hij vrolijk. „Ik doe het, ja, ik doe het hoor! O, o.... wat zal ik nú kunnen smullen!"

Toen Pommy dit gezegd had, sprong hij op en rende vrolijk blaffend naar de overzijde van de straat. Daar was de winkel van meneer Timmers, de kruidenier. Pommy ging dadelijk op zijn achterpootjes zitten en zijn voorpootjes hield hij keurig voor zijn borstje, net zoals Nel hem had geleerd.

Er was toevallig niemand in de winkel, en meneer Timmers, die met zijn bediende achter de toonbank stond, zag hem dadelijk.

„Kijk, daar heb je Pommy!" zei de aardige man. „Ja, Nelleke is naar school en zij kan nu niet met je spelen, hè? Lust je een biskwietje?"

Pommy's slimme, bruine oogjes straalden van pret. „Wif! Wif!" blafte hij. „Wof! Wof! Wof!" En toen sprong hij de winkel in.

„Ik versta je wel!" lachte de kruidenier. Hij opende een blik, dat op de toonbank stond, nam er twee biskwietjes uit en gaf ze aan Pommy.

„Wif! Wof!" riep het slimme hondje blij. Hij sprong een paar keer in het rond, terwijl hij vrolijk kwispelstaartte. En toen vloog hij de winkel uit.

De lekkere biskwietjes waren in een ommezien verdwenen, en toen.... wel, toen zat Pommy op het trottoir voor de winkeldeur van meneer van Houten, de slager.

„Kijk eens, Kees! Wat zeg je wel van zo'n kunstenmaker?" zei hij tegen zijn knecht. „Is dat Pommy van Nelleke niet? Geef hem maar een flink stuk leverworst. Of lust je dat niet, kleine baas?"

Leverworst! Pommy's bekje ging al open en zijn tong kwam al voor de dag. Leverworst was nog veel, véél lekkerder dan biskwie!

„Kif! Kif! Kef! Kef!" riep Pommy blij. Hij sprong de winkel in en danste van blijdschap in het rond.

„Hier, stouterd!" lachte Kees. Hij sneed een flink stuk leverworst af en wierp het Pommy toe. Deze ving het behendig op, maar hij legde het dadelijk naast zich neer.

Toen ging hij wéér op de achterpootjes zitten. Hij keek naar de baas en toen naar de knecht, en zijn bruine oogjes straalden van pret.

„Kif! Kif! Wof! Wof!" zei Pommy.

„Ik versta je wel niet, maar ik begrijp je toch!" lachte meneer van Houten. „Je bent een brave, beleefde hond! Je mag morgen wéér een stukje komen halen, hoor!"

„Grrrrr...." knorde Pommy, wat zoveel betekende als „Alstublieft!" Toen nam hij het stuk worst in zijn bek en ging vrolijk naar buiten.

Pommy deed zijn ogen dicht, zo smulde hij. En toen de worst opgepeuzeld was, wel, toen huppelde hij naar de hoek van de straat. Daar was de winkel van meneer Groen, de banketbakker.

Meneer Groen was niet in de winkel, maar juffrouw Greetje, het aardige, jonge verkoopstertje, wel. Pommy zat weer op zijn achterpootjes voor de deur, en zij zag hem dadelijk.

„Och, die snoes heeft zeker honger!" Juffrouw Greetje hield veel van dieren, en zij knikte eens tegen Pommy. „Maar.... wij kennen elkaar, is het niet? Je bent het hondje van Nelleke! Zal ik eens kijken, of ik wat lekkers voor je heb? Maar je moet eerst een pootje geven, hoor!"

Dat wil ik wel tien keer doen! dacht Pommy. Hij stak juffrouw Greetje eerst zijn linker- en toen zijn rechtervoorpootje toe. Dat hij éérst zijn rechterpootje had moeten geven, ja, zó slim was Pommy nog niet.

„Je bent een schat!" zei juffrouw Greetje. En toen zij dit gezegd had, gaf zij Pommy een heerlijk stukje botersprits en een grote, dikke flik.

„O, moe...... ik vind het zo vreselijk!"

Nel stond bij de tuindeur en zij keek met tranen in de oogjes naar haar hondje, dat stil en lusteloos in zijn mandje lag.

„Ik vrees, dat het arme dier heel ziek is," zuchtte moeder. „In twee dagen heeft hij nu al niets gegeten.... niets! Ik geloof, dat ik eens met hem naar de dierenarts ga! Maar ik begrijp het eigenlijk niet! Hij heeft vanmorgen wel een uur buiten gespeeld."

„Maar *ik* begrijp het wél!" Vader was in de kamer gekomen en lachte eens. „Pommy heeft te veel gesnoept! Daarom eet hij niet!"

„Nee, maar nu vergis je je, hoor!" zei moeder. „Pommy snoept helemaal niet! Ik geef hem nooit iets!"

„Ja, dat weet ik wel!" zei vader. „Maar zoëven sprak ik meneer Timmers, de kruidenier. Pommy zit iedere morgen en middag, zo mooi als hij maar kan, voor de winkeldeur... net zo lang, tot hij wat lekkers krijgt. En dat doet hij óók bij meneer van Houten en meneer Groen! Pommy eet al dagenlang bijna niets anders dan koekjes, chocolaatjes en stukjes worst."

„Maar dat is verschrikkelijk!" zei moeder verdrietig.

„Het is werkelijk méér dan erg!" stemde vader toe. „Als Pommy beter is, moet hij weg! Ik zal proberen hem te verkopen. Een hond, die zulke lelijke dingen doet, houd ik niet!"

Pommy lag doodstil in zijn mand. Zijn ogen waren gesloten en zijn maagje deed zo'n pijn, dat hij onophoudelijk kreunen moest. Het arme, domme dier probeerde een beetje te slapen, maar telkens moest hij aan de biskwietjes, de koekjes, de leverworst en de chocolaatjes denken, en dan rilde het. Pommy kon maar niet begrijpen, dat hij al die dingen zo lekker gevonden had.

Pommy kon geen koekjes en chocolaatjes en worst meer zien.

Nelleke stond op. Zij ging naar vader toe, klauterde op zijn knieën, en met haar mondje heel dicht bij zijn oor vleide zij:

„Vader, als Pommy nu eens nóóit meer snoept, mag hij dan bij ons blijven?"

„Ja...." zei vader, „als Pommy dát deed.... Maar ik vrees...."

Met een sprongetje stond Nelleke weer op de grond. Zij ging naar Pommy, knielde bij hem neer en sloeg haar armpjes om zijn hals.

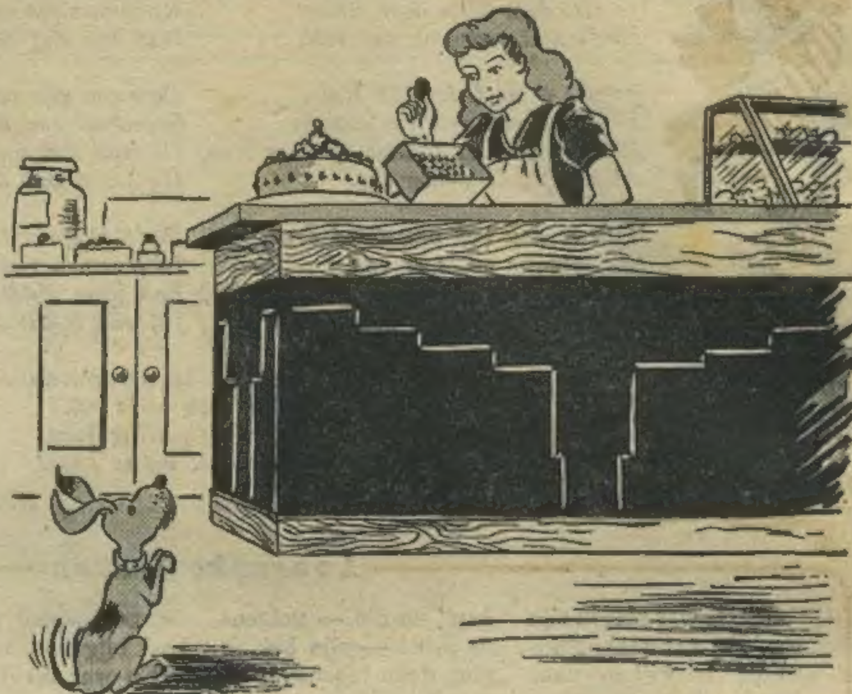
„Pommy....." begon zij zacht, „toe, zeg maar gauw, dat je nooit meer zo stout zult zijn! Ik zou het zo heerlijk vinden, als je bij mij bleef......"

Het arme, domme hondje kwam langzaam overeind. Het kreunde zacht en likte Nelleke's handje.

„Pommy heeft mij beloofd, dat hij nooit meer zo stout zal zijn!" lachte Nelleke blij. „En hij zal woord houden.... dát weet ik wel!"

Of de kleine Pommy dat nu werkelijk beloofde, ja, dat weet ik *niet*. Maar meneer Timmers en meneer van Houten zagen hem nooit meer voor hun toonbanken, en meneer Groen al evenmin.

Juffrouw Greetje vond dat helemaal niet prettig, maar Nelleke was dol-, dolblij, omdat Pommy nu natuurlijk bij haar bleef.

UIT DE LUIERJAREN VAN SJORS

Sprookjesbal

In sprookjesland is ieder jaar
Een groots en vrolijk bal,
Je ziet daar alles door elkaar
En 't lijkt voor ons wat mal.

Je ziet er de Gelaarsde Kat,
Druk walsend met een dwerg;
Hans trapt daar Grietje op haar teen,
Al doet hij 't zonder erg.

't Is er dan ook ontzettend druk,
Sneeuwwitje zucht er van,
Maar zij danst heerlijk met haar prins,
Die prachtig dansen kan.

Daar zie ik nòg een keurig heer
Met Assepoester gaan;
Kleinduimpje danst met een prinses,
Wie kan nog blijven staan?...

Doornroosje's prins tolt met haar rond,
Genietend van de dans;
De wolf ziet nu Roodkapje niet,
Hij walst met Moeder Gans.

Een heks springt er maar wat op los,
In d'armen van een reus;
Een jager glijdt over de vloer,
Ja, met Roodkapje, heus!

En allen uit het sprookjesland
Vermaken zich op 't bal,
Het is een dolgezellig feest,
In één woord: het is knal!

J. Heiloo

Leerrijke lessen

Pietje was niet in zijn sas. Hij zat soms spinnijdig te kijken naar Hans, die een paar plaatsen voor hem zat.

Waarom heb ik niet zulke mooie tanden als hij, dacht Pietje, en hij heeft zulke mooie, blauwe ogen bovendien. Waarom moet hij alles hebben en ik niets?

Dat was erg dom van Pietje, want Pietje vergat, dat, al stonden zijn tanden een beetje scheef in zijn mond en al had hij diepdonkerbruine ogen, hij ook een heldere kop had, waardoor hij gemakkelijk en vlot kon leren, terwijl Hans alle zeilen moest bijzetten om nog net met de hakken over het overgangsslootje te komen.

En dat herinnerde me aan de fabel van die domme pauw, die zo'n mooie staartveren had die iedereen bewonderde als hij ging „pronken" en die — volgens de fabel — zijn beklag ging doen tegenover de god Jupiter, omdat hij de prachtige stem van de nachtegaal er niet had bijgekregen.

En wat zei Jupiter?

„Wat zou jij er van zeggen als ik alles gaf aan de een en niets aan de ander? Zou dat billijk zijn? Heb ik het niet verstandig gedaan, toen ik al mijn gaven zodanig verdeelde, dat iedereen iets meekreeg, dat de ander niet had? En hoe vermeet jij je, nietige pauw, te vitten op wat ik als heerser over alles heb uitgewerkt?"

Toen zei de pauw niets meer. En dat was maar goed. Ook Pietje had beter moeten weten. Hij had immers alle reden om tevreden te zijn met zijn deel, daar er, behalve Hans, toch nog zoveel anderen waren die veel en veel minder hadden dan hij.

Dus: denken aan dat wat we hebben en geen krachten verspillen aan allerlei dingen die we „misschien" hadden kunnen hebben en... die waarschijnlijk niet eens goed voor ons zouden zijn geweest.

DE ONTEVREDEN PAUW

ONZE WONDERE WERELD

HOE MEN VROEGER VLOOG

STEEDS HEEFT DE MENS DE VOGELS BENIJD, MAAR EERST IN DE 18e EEUW WAS MEN ER IN VOLLE ERNST OP UIT WERKELIJK HET LUCHTRUIM TE KIEZEN.

HET LUCHTSCHIP VAN LAURENT IN 1700. A WAS EEN BEWEEGBARE ZIJDEN KAP, B DE STAART (ROER); C DE VLEUGELS, DIE MET KATROLLEN WERKTEN. F WAREN LUCHTLEDIGE KOGELS, DIE HET GEVAARTE LICHTER MOESTEN MAKEN.

DE MACHINE VAN BESNIER IN 1768. DE UITVINDER KWAM ER WEL IN SCHUINE RICHTING VANAF EEN HOOGTE MEE NAAR BENEDEN VLIEGEN, MAAR NAAR BOVEN KON HIJ NIET.

JACOB DEGEN UIT WENEN PROBEERDE HET IN 1808 OP DIE MANIER, MAAR SLAAGDE EVENMIN.

DE EERSTE OPSTIJGING VAN MENSEN OP 21 NOVEMBER 1783 TE PARIJS. DE BEIDE LUCHTREIZIGERS WAREN PILATRE DE ROSIER EN MARKIES D'ARLANDE.

ZEILEN EN RIEMEN AAN EEN LUCHTBALLON. EEN VRUCHTELOZE PROEF GENOMEN TE LYON OP 25 APRIL 1784.

FANTASTISCH PLAN VOOR EEN BESTUURBAAR LUCHTSCHIP, ONTWORPEN DOOR DE PARIJZENAAR PETIN. DE FRANSE REGERING VERBOOD ELKE PROEF EN ZELFS AMERIKA VOND HET EEN TIKJE TE BAR.

VOGELEIEREN EN VOGELJONGEN

Ik beloofde jullie nog iets meer te vertellen over het nest van de jonge grutto's.

We hadden de plaats van het nest in de heide met een stok in de grond aangegeven. Het was dan alleen maar nodig de stok op te zoeken om ook het nest gemakkelijk terug te vinden.

Toen we over de sloot sprongen, die langs de weg en het heideveld liep, gingen meteen al een aantal vogels de lucht in.

Dat is al heel eigenaardig. Dagelijks liepen hier veenarbeiders over de weg om naar hun veenput te gaan en turf te steken. Daar waren de vogels aan gewend. Zolang we dan ook op de weg bleven, gebeurde er niets. Maar zodra we over de sloot waren kwam Holland in last.

Luidroepend hingen verschillende groepen vogelparen in de lucht. De mannetjes, die op wacht hadden gestaan, hadden immers dadelijk de broedende vrouwtjes gewaarschuwd.

En maar roepen: „grieto, grie-to, grie-grieto, grieto," in eindeloos herhalen en steeds drukker en zenuwachtiger.

Ja, de grutto's werden zelfs brutaal. Vooral één gruttopaar. Waarschijnlijk hoorden zij bij het nest, dat we zochten. Ze vlogen heel laag over ons heen, steeds roepend, om ons uit hun domein te verjagen. Soms raakten ze ons haast met hun vleugels, om dan weer in grote kringen boven ons rond te vliegen.

JONGE GRUTTO'S

We gingen echter rustig door en stonden spoedig bij het nest. De stok wees ons immers de plaats.

Maar er was geen jonge vogel te bekennen. Pas uit het ei en nu al uitgevlogen? Dat kon toch niet. Lopen kunnen jonge kieviten en

jonge grutto's bijna zo uit het ei, maar vliegen niet!

Ze hadden zich dus verstopt.

Voetje voor voetje zochten we de omgeving van het nest af.

Dat de jongen er zaten, konden we wel horen aan de oude vogels, die in de lucht hingen te roepen.

Eindelijk vonden we er één en later nog twee. De vierde jonge vogel vonden we niet. Platgedrukt zaten ze daar onder een heipolletje en alleen omdat ze zich even bewogen, toen we vlak bij waren, konden we de kleine donsballetjes opmerken. Ontzettend leuke beestjes: hun hartjes voelden we in onze handen kloppen.

Even maakten mijn vogelvriend en ik een paar foto's, met de jonge grutto's in de hand, dan gaven we de kleine dingen aan de natuur terug.

Twee er van waren zo angstig, dat ze bleven voortlopen en pardoes in een veensloot terecht kwamen.

Nog eens moesten wij ze pakken, nu om ze van een wisse dood te redden. We stuurden ze de andere kant uit, waar ze minder last hadden van gevaarlijke veenputten.

Dan gingen we het veld verder in op zoek naar nieuwe, interessante avonturen met de vogels.

De oude grutto's brachten ons nog een eind weg met hun geroep en geschreeuw. Toen hadden zij weer gelegenheid en durf om hun kindertjes bij elkaar te roepen en samen te brengen in het kleine kuiltje bij de stok in de grond.

Ja, meisjes en jongens, zulke avonturen met de vogels zijn leuk en leerzaam.

Trekken jullie er ook maar vaak op uit. Je leert de vogels dan kenken in al hun gewoonten en gedragingen. En vast en zeker ga je dan ook veel van de vogels houden.

J. B. M. v. d. B.

WAT ZEGT MIJN NAAM?

KNIERTJE

Meester Dierx had de gewoonte bij de les in aardrijkskunde het een en ander te vertellen over de merkwaardigheden, die in de plaatsen, waarlangs de les hem voerde, voorkwamen, en waardoor die plaatsen bekendheid hadden verworven. Toen hij zijn leerlingen in hun verbeelding een bootreisje liet maken van Arnhem naar Rotterdam, kwamen ze al gauw langs Rhenen en hij vroeg aan Fietje of ze een vermaard bouwwerk van Rhenen wist op te noemen.

„Ja, meester," antwoordde Fietje prompt. „Daar staat de Cuneratoren. Niet zo heel lang voor de oorlog was hij na een brand hersteld, maar door de Duitse invallers werd hij in 1940 weer vernield. Thans is hij opnieuw opgebouwd."

„Prachtig, Fietje! En nu zal ik jullie iets van Cunera zelf vertellen. 't Is eigenlijk maar een legende, hoor; wat er precies van waar is, weten we niet. Volgens de legende dan zou Cunera tegelijk met Ursula, een Engelse koningsdochter, en een groot aantal gezellinnen, in de vierde eeuw een reis naar Rome hebben gemaakt. Op de terugtocht werden allen — de legende spreekt van elfduizend, maar dat zal wel sterk overdreven zijn — te Keulen door de Hunnen gedood, omdat Ursula niet met de Hunnenkoning wilde trouwen. Alleen Cunera werd door een Friese koning, Radboud, gered, maar later werd zij door diens gemalin uit jaloezie te Rhenen gewurgd en in een paardenstal begraven. Naar haar werd de Cuneratoren te Rhenen genoemd.

De naam Cunera, die men een enkele maal nog wel eens aantreft, heeft het aanzijn gegeven aan de roepnaam Kniertje (Kuniere, Kunertje), welke door een der toneelstukken van Herman Heyermans grote populariteit verwierf. De naam is afkomstig van de oud-Germaanse naamstam Cuni, wat familie betekent, en Cunera wil dan ook zeggen: tot de familie behorend.

De Cuneratoren beheerst het landschap om Rhenen tot in de wijde omtrek en herhaaldelijk hebben beroemde schilders hem op hun doeken vereeuwigd."

CUNERA-TOREN

UIT HET LEVEN ONZER VOOROUDERS

DE VIER HEEMSKINDEREN

Een rots wordt belegerd

De keizer zon dus op een list om de vier Heemskinderen in handen te krijgen en hij nam Ywein, Reynout's schoonvader in de arm. Deze slaagde er inderdaad in Reynout en zijn broers te overreden naar de keizer te gaan maar.... ze gingen niet ongewapend. Onder hun mantels hadden zij hun zwaard verborgen. Zij reden op muilezels en hadden Beyaert thuisgelaten. Toen zij in de buurt van Vaucoloen kwamen, werden zij aangevallen door Fouke en zijn mannen, maar Reynout kloofde Fouke het hoofd in tweeën en sprong op diens paard. Zij vochten van de ochtend tot na de middag, maar op een gegeven ogenblik werd Ritsaert gevangen genomen. Onder geleide van vierentwintig ridders werd hij gebonden weggebracht. Nauwelijks werd hij door Reynout gemist, of deze vloog als een dolle op de ridderschaar af, sloeg alles dood wat hij tegenkwam en verloste zijn broer. Ritsaert kon het tenslotte niet langer uithouden. Hij viel in onmacht en Reynout droeg hem naar een hoge rots waar alleen een smal pad naar boven leidde. Ook zijn twee andere broers volgden hem. Er zat voor de ridders van de keizer niets anders op dan die grote rots te belegeren. Wat ze ook deden. Op Montalbaen bevond zich een sterrenkundige, die in de sterren las, dat Reynout in gevaar verkeerde. Hij liep hals over kop naar Madelgys om hem te vertellen hoe de zaken stonden. „Neem Beyaert," zei de sterrenkundige — „en zoveel volk als je kunt krijgen en ga de vier broers ontzetten." Dus liep Madelgijs naar de stal om Beyaert te zadelen, maar eerst moest hij aan Beyaert vertellen hoe de vork aan de steel zat, want Beyaert vertikte het om zich te laten zadelen. Toen werd het paard echter gedwee en zo trokken er vijftienhonderd man op weg tot ontzet van onze vier helden. Zouden zij nog op tijd komen?

Wordt vervolgd

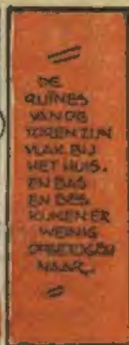
BAS EN BES

Bas en Bes kloppen om onderdak aan bij het portiershuis van een oud kasteel, waar een jachtopziener woont.

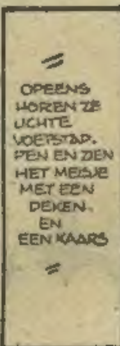

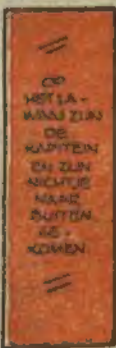

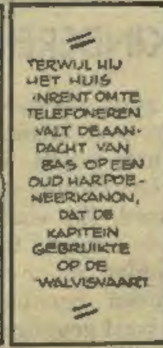

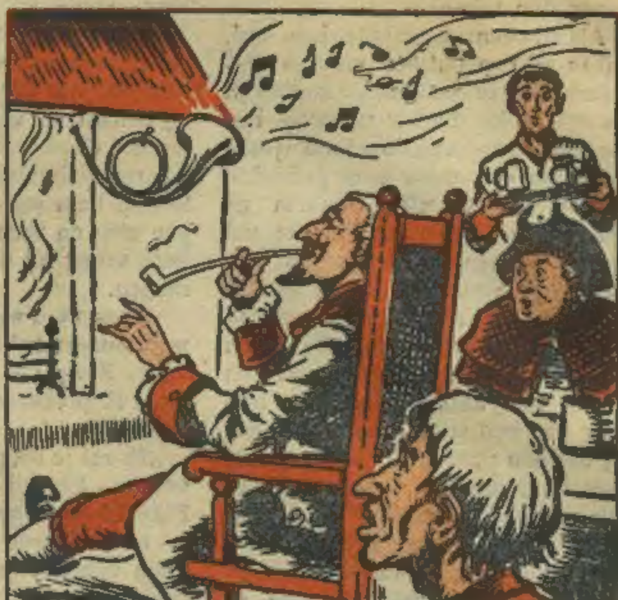

De wonderlijke avonturen van BARON VAN MUNCHHAUSEN

17. Toen de oorlog tussen de Russen en de Turken was afgelopen, verliet de baron Sint-Petersburg om naar Duitsland terug te keren. Het was een erg koude winter en hij reisde in een postkoets. Toen ze op een smalle weg waren, verzocht hij de koetsier op zijn hoorn te blazen voor het geval, dat er een andere wagen de hoek om zou komen. Maar hoe hard de man ook blies, er kwam geen enkele noot uit zijn instrument.

18. Weldra bereikten ze een herberg, waar ze een maal gebruikten. De koetsier had zijn hoorn bij het vuur gehangen. Na een poosje begon tot ieders verbazing de hoorn vanzelf muziek te geven. Toen beseften we, verklaarde de baron, dat de koetsier geen geluid had kunnen voortbrengen, omdat de klanken in de hoorn waren bevroren. Nu waren ze ontdooid en gaf de hoorn uit zichzelf verschillende deuntjes ten beste.

19. Nadat de baron enige tijd thuis van de vermoeienissen was uitgerust, scheepte hij zich in voor Noord-Amerika. Op een goede dag liep het schip met zulk een vaart op wat men dacht, dat een rots was, dat een matroos in het want drie kilometer ver werd weggeslingerd. De man was echter zo gelukkig, dat hij de staart van een grote zeevogel kon pakken en deze was zo beleefd hem op dezelfde boot af te zetten van waar hij was weggeslagen.

20. Even later zagen ze, dat ze niet op een rots waren gelopen, maar op een grote walvis waren gevaren. Het monster had geslapen, maar het kwam nu aan de oppervlakte, en, woedend omdat het in zijn dutje was gestoord, greep 't het anker, dat in het kluisgat hing, sleurde de ketting mee en sleepte het schip met geweldige vaart achter zich aan. Ieder vroeg zich met angst en beven af, waarheen de walvis hen zou brengen.

LIDIA EN DE OUDE SCHILDER

DOOR ROOSJE

Toen Lidia Winkler pas twaalf jaar oud was, deed zij al niets liever dan tekenen.

Als zij eventjes niets te doen had, pakte zij een potlood en dan verschenen er in wonderlijk korte tijd op een stukje papier paarden, bomen, gezichten van buurjongetjes of wat haar ook maar in de gedachte schoot. De schriften, waarin zij haar huiswerk maakte, stonden vol ruwe schetsen en het kwam herhaaldelijk voor, dat Lidia tijdens het eten diep in gedachten met een potlood over het tafelkleed ging en eigenlijk zonder het te weten een schaal met aardappels of de leuning van een stoel tekende. Nadat zij dat een paar maal had gedaan, nam haar moeder, voordat zij aan tafel ging, haar potlood af. Het is dan ook niet zo erg prettig, wanneer je elke dag een tafelkleed moet wassen, omdat je dochtertje er tekeningen op maakt.

Het kwam waarschijnlijk voor een groot deel door haar tekenlust, dat Lidia zo goed met de oude Bekkers kon opschieten. Zij had hem voor het eerst gezien toen hij, staande op de Houtbrug, bezig was, de Nieuwkerk te schilderen. Hij zag er met zijn onverzorgde baard, zijn versleten fluwelen jasje en manchester broek verlopen uit en zijn schildersspullen waren al even op en versleten als hijzelf. Maar hij schilderde de Nieuwkerk op verdienstelijke wijze en Lidia had bewonderend toegekeken — totdat zij plotseling had gezegd: „Dat ene raampje moet hoger zitten en het is te licht." Stomverbaasd had de oude man op haar neergekeken, maar na weer een blik op zijn werk te hebben geworpen, had hij het raampje een stukje hogerop geschilderd en het wat donkerder gemaakt. „Je had gelijk," had hij daarna gezegd en op dat moment waren zij vrienden geworden.

Zij konden uitstekend met elkaar overweg en zij kwam vrij dikwijls bij hem op zijn kleine, armoedige atelier. Urenlang kon zij naar hem zitten luisteren, als hij haar vertelde over de grootmeesters der schilderkunst, en vaak haalde hij er boeken bij en liet hij haar afbeeldingen van beroemde schilderijen zien. Door hem leerde zij Michelangelo, Da Vinci, Renoir, Manet, Rembrandt en talloze andere grote schilders kennen. Als hij vertelde, genoten zij beiden, zij van hetgeen hij haar leerde en hij van de aandacht waarmee zij luisterde. Na een tijdje liet zij hem een van haar tekeningen zien en toen hij die had bekeken, vroeg hij of zij tekenles wilde nemen.

„Ik zou wel willen," zei zij, „maar mijn ouders hebben daar geen geld voor. Zodra ik van school kom, moet ik proberen, iets te gaan verdienen."

„Ik zal je les geven," zei hij eenvoudig. En hij hield zijn woord. Elke Woensdagmiddag gaf hij haar les en zo leerde zij de grondbeginselen van het tekenen en de schilderkunst.

Toen zij echter, juist een half jaar nadat zij hem had leren kennen, weer op een Woensdagmiddag bij hem kwam, zag zij, direct nadat zij de altijd aan-staande deur van zijn atelier had opengeduwd, dat hij haar die middag geen les zou geven. Hij lag doodsbleek op zijn bed en op haar vraag, wat er aan de hand was, antwoordde hij, dat hij niet in orde was. „Ga zitten," zei hij met zwakke stem, „ik moet je iets vertellen. Luister goed, want het is belangrijk. Ik ben ernstig ziek en de dokter geeft weinig hoop meer. Vanmiddag komt er een verpleegster om mij te verzorgen en daarom ben ik blij, dat je vroeg bent gekomen; wat ik ga zeggen gaat voorlopig niemand iets aan."

Lidia wilde protesteren en zeggen, dat hij heus wel beter zou worden, maar nog voordat zij haar mond open kon doen, legde hij haar met een handgebaar het zwijgen op. „Nee, Lidia," zei hij, „probeer nu maar niet mij op te beuren, dat is niet nodig. Ik ben tevreden, vooral omdat ik de wereld nog iets ga geven. Ik zal de mensheid een groot schilderes schenken, ik zal er namelijk voor zorgen, dat jij je talent goed gebruikt. Ikzelf ben nooit meer dan een middelmatig schilder geweest, ik had nu eenmaal niet zoveel aanleg. Maar jij, Lidia, jij hebt talent tot in de toppen van je vingers. Ik heb het je nooit willen zeggen, maar nu moet ik het doen: Lidia, jij kunt tot de allergrootsten behoren. Schilderen kan ik niet goed, maar ik weet wat talent is. En jij hebt talent, Lidia, hoor je, jij hebt het. Eens zul je om mijn schilderijen kunnen lachen."

„Ik zal niet om uw schilderijen lachen," zei Lidia met tranen in haar ogen. „Ik zal u altijd bewonderen. Ik zal trouwens ook nooit een groot schilderes worden, want mijn ouders zijn te arm om mij te laten leren."

De oude Bekkers glimlachte. „Als je je talent maar niet verwaarloost," zei hij, „als je maar in jezelf gelooft, dan zal het je lukken. Eens zul je weten, dat ik nu gelijk heb en opdat je niet zult vergeten wat ik heb gezegd, geef ik je een aandenken. Als je die kast daar open doet, vind je op de bovenste plank een schilderijtje. Geef dat eens hier."

Lidia haalde het schilderijtje, dat niet groter dan veertig bij veertig centimeter was. De oude schilder nam het in zijn handen, keek er even naar en gaf het haar toen terug. „Hier," zei hij, „dit zal er voor zorgen, dat je nooit zult vergeten wat ik heb gezegd; het zal je zelfs nog aan mij herinneren als je het al lang niet meer bezit." Na die raadselachtige woorden gaf hij haar een hand en zei: „Als ik dood ben, moet je met dat schilderijtje maar eens naar een kunsthandel gaan en vragen van wie het eigenlijk is. Ik zelf weet het niet meer. En nu moet je maar weggaan; aanstonds komt die zuster en dan kunnen wij toch niet rustig meer praten. Kom volgende week maar weer eens kijken, als je wilt."

„Ja," zei Lidia. Meer kon zij niet zeggen en verblind door tranen liep zij met het schilderijtje onder haar arm de deur uit.

Toen zij de volgende middag na schooltijd terugkwam, was de oude schilder overleden.

Pas drie dagen later nam Lidia het schilderijtje, dat zij van de oude Bekkers had gekregen, voor het eerst weer in handen. Zij had het die Woensdagmiddag na haar bezoek aan de schilder in haar kast

geborgen en door alle emoties had zij het totaal vergeten. Bij het zoeken naar een schoolschrift viel haar oog er echter op, en voorzichtig haalde zij het te voorschijn.

Het stelde een paar drinkende mannen voor, maar dat zag Lidia eigenlijk niet eens.

Zij moest weer aan de oude Bekkers denken en aan hetgeen hij had gezegd. Het was alsof zij hem weer hoorde: „Lidia, jij kunt tot de allergrootsten behoren. Jij hebt talent. Eens zul je over mijn schilderijen kunnen lachen... Als je maar in jezelf gelooft, zal het lukken. „Ik zal alles doen om zijn vertrouwen niet te beschamen," mompelde Lidia, „maar hoe ik zonder geld kan leren schilderen, is mij nog een raadsel." En wat had hij ook weer over dit schilderijtje gezegd? O, ja. „Het zal je nog aan mij herinneren, als je het al lang niet meer bezit." En: „Als ik dood ben moet je er maar eens mee naar een kunsthandel gaan om te vragen van wie het is. Ik weet het zelf niet meer." Ja, dacht Lidia, dat zal ik eens doen. Het is wel aardig om te weten wie het heeft geschilderd. Het is alleen de vraag, of dat nog te achterhalen is. Maar ik kan het proberen.

Zij voegde de daad bij de gedachte en twintig minuten later stapte zij bij de kunsthandel van Lemmers naar binnen. „Zoudt u mij kunnen vertellen wie dit heeft geschilderd?" vroeg zij aan een bediende, terwijl zij hem het schilderijtje liet zien.

De man bekeek het een beetje achteloos, maar plotseling werd de uitdrukking van zijn gezicht gespannen. Hij pakte een vergrootglas en bekeek daarmee elke vierkante centimeter van het doek. „Eén moment," zei hij toen en zonder verdere verklaring verdween hij met het schilderijtje naar achteren. Het duurde ontzettend lang voordat hij terugkwam, en Lidia begon bijna te trappelen van ongeduld. Pas na bijna een half uur keerde de bediende, vergezeld van een oudere heer, bij Lidia terug.

„Mijn naam is Lemmers," zei de heer. „Is dat schilderijtje van u?"

„Ja," zei Lidia en zij drukte de haar toegestoken hand. „Ik ben Lidia Winkler," voegde zij er aan toe.

„En zou ik ook mogen weten hoe het in uw bezit is gekomen?" informeerde de heer Lemmers.

„Ik heb het gekregen van een oude schilder, die pas gestorven is," vertelde Lidia. „Hij gaf het mij als aandenken en zei, dat ik maar eens in een kunsthandel moest vragen wie het had geschilderd."

De heer Lemmers en de bediende wisselden een veelbetekenende blik. „Heette die schilder Bekkers?" vroeg mijnheer Lemmers toen.

„Ja, inderdaad," zei Lidia verwonderd.

„Dan waren de geruchten dus toch waar," zei mijnheer Lemmers tegen de bediende, en tot Lidia zei hij: „Hij moet wel erg op u gesteld geweest zijn. Hij heeft altijd liever honger geleden dan afstand te doen van dit schilderij. Heeft hij helemaal niet gezegd wie het heeft gemaakt?"

„Nee," antwoordde Lidia. „Maar waarom al die vragen?"

Mijnheer Lemmers glimlachte. „Dat zal ik u vertellen," zei hij. „Dit schilderij is een echte Breughel. Als u het verkoopt, krijgt u er minstens veertigduizend gulden voor!"

Lidia was met stomheid geslagen en even leek het alsof de winkel om haar heen tolde. „Veertigduizend gulden!" hijgde zij, toen zij een beetje tot haar positieven was gekomen. „Da-dat is ongelofelijk!.... Dat is...." Plotseling schoot haar iets te binnen. „Daarvan zou je een hele schildersstudie kunnen betalen, niet?" vroeg zij gespannen.

„Ja, dat denk ik wel," zei mijnheer Lemmers lachend, „en dan hou je nog wel wat over ook."

„Dus daarom zei hij, dat dit schilderijtje mij ook nog aan hem zou herinneren, als ik het al lang niet meer bezat," mompelde Lidia. „Hij bedoelde, dat ik het moest verkopen en daardoor geld genoeg zou krijgen om te leren schilderen. Hij bedoelde, dat mijn studie mij aan hem zou herinneren, omdat ik die studie aan hem te danken zou hebben."

De heer Lemmers keek haar verwonderd aan en nu was het Lidia's beurt om te glimlachen. „U begrijpt er natuurlijk niets van," zei zij, „maar ik hoop, dat ik het u vandaag nog uit kan leggen. Ik moet nu eerst naar huis om mijn ouders te vragen wat ik moet doen." Zij nam afscheid van de twee heren en met het schilderijtje onder haar arm rende zij naar huis, een nieuwe toekomst tegemoet.

Tien jaar later zette mijnheer Lemmers voor het eerst een schilderij van de beroemde Lidia Winkler in zijn etalage. Het kostte vijfduizend gulden.... —

De kleine knutselaar

ALLIGATA WORDT AANGEKLEED

Alligata, het krokodillenmeisje, heeft een uitzet gekregen, maar ze is nog veel te onhandig om al die prachtige kleren zelf aan te trekken.

Wil je haar bij de kleedpartij een handje helpen?

Plak deze plaat netjes op een stuk karton, laat alles flink drogen en pers het vlak onder een stapel zware boeken.

Nu neem je de schaar en knip je Alligata en al haar hebben en houden stuk voor stuk netjes uit.

Dan vouw je links en rechts de lip onder Alligata langs de stippellijntjes naar achter om, zodat het krokodillenkind stevig kan blijven staan.

Op Alligata's bol zie je een schuine zwarte streep. Langs die zwarte lijn moet je met een mes een insnijding maken, zodat daarin de lip onder aan de mutsen past. Op deze wijze kan je die mutsen stevig op haar hoofd zetten.

De lipjes aan de jurken buig je naar achter om, zodat je daaraan de kleren aan het krokodilletje kunt ophangen.

De fopspeen kun je haar in de mond geven door eerst met een mes een insnijdinkje in de zwarte lijn van haar bovenlip te maken.

Probeer maar eens of je Alligata mooi kunt maken door haar keurig netjes aan te kleden.

HET RAD VAN

Plak deze tekening op karton en knip haar langs de zeshoek zorgvuldig uit. Met een stopnaald boor je een gaatje precies midden in de neus en steekt daar een afgebrande lucifer door. Het rad van avontuur is dan klaar. Je gaat nu om de tafel zitten en draait het rad in de rondte en dan maar wachten, hoe de kop zal blijven liggen. Je kijkt, op wie de ogen gericht zijn en die moet dan een pand geven of iets doen wat je van tevoren bepaald hebt. Je zult wel merken, dat, hoe de kop ook blijft liggen, hij toch altijd iemand aankijkt.

Ieder op de beurt mag natuurlijk draaien en je zult eens zien, wat een schik je er mee hebt en wat een spanning er in zit.

DE JACOBSLADDER

Deze maken we natuurlijk heel mooi van wat restjes triplex.

De zwarte stipjes in de tekening zijn kleine spijkertjes, die aan de achterkant omgeklonken zijn. Echter niet te stijf aanslaan anders werkt de schaar niet. We kunnen dus de houtjes zo groot maken als we maar willen en er hout voor hebben. Wanneer we echter strookjes nemen van een 10 cm lang en een paar centimeter breed dan krijgen we geen ruzie met moe, wanneer we de ladder tot volle lengte uitknijpen.

En bovenaan maken we natuurlijk de een of andere versiering. Een stukje van vaders pijpschoonmaker met een eivormig kopje er aan, geeft al een leuk idee.

KRANTENSTANDAARD

Wij geven hier twee verschillende modellen, die we gemakkelijk naast een stoel of zetel kunnen plaatsen.

Die houten bakjes zijn niet lastig te maken: ze bestaan uit vijf stukken: twee zijkanten en een voor- en achterkant; dan nog de bodem. Teken de vorm eerst op papier, nadat je hebt uitgekiend hoe groot je het bakje wilt hebben. Een binnenmaatlengte van 40 cm is zeker voldoende. De wanden worden tegen het bodemplankje geschroefd en tegen elkaar, de zijwanden komen tussen vooren achterkant (de hogere smallere delen), de voetjes kunnen er desnoods apart worden aangemaakt. Het hengsel, waaraan we de standaard vasthouden bij het verplaatsen, moet niet te dun zijn en gemaakt worden van eikenhout, tenminste als dat enigszins kan. Het zit aan beide kanten in een niet geheel doorgeboord gat.

Dergelijke bakjes zijn best te maken van gewoon vurenhout te zamen met dik triplex. Bodemplankje, hogere smallere kanten en voetjes van vurenhout, en zijpanelen van triplex.

Wie vurenhout neemt, moet het bakje schilderen, bijvoorbeeld in een mooie oranje, hardgele of groene kleur. De versiering kan opgelegd worden, uit hout gezaagd en zwart geschilderd of gebeitst. Maakt u het bakje van eikenhout, beplak dan de opgelegde stukjes hout met coromandelfineer en pers dat onder een zwaar voorwerp.

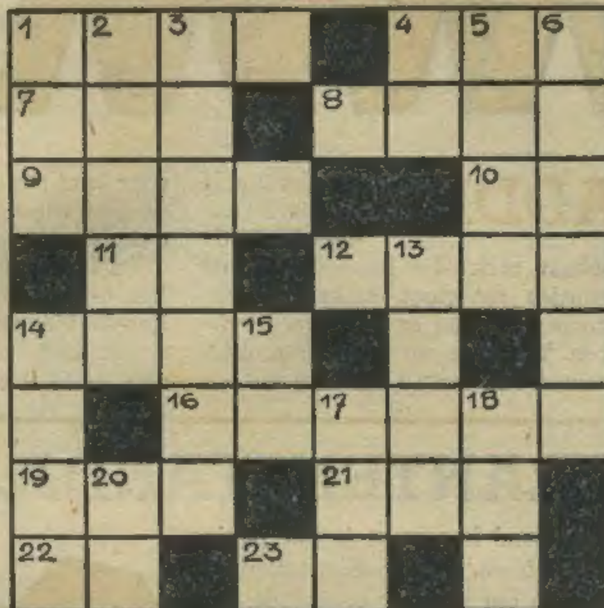
Dezelfde bakjes zijn ook gemakkelijk te gebruiken als naaibakjes. Het ene bakje van onze modellen heeft geen apart voetje daar de zijkanten doorlopen tot op de grond.

AVONTUUR

WIE PUZZELT ER MEE?

KRUISWOORDPUZZLE

Van links naar rechts:

1 Steek je uit als er feest is
4 Ander woord voor groot en zwaar
7 Een familielid
8 Ambtskleed van rechters, advocaten en predikanten
9 Komt van het varken en de slager verkoopt het
10 Ander woord voor daar
11 Dit is al heel gemakkelijk, want hier komt hetzelfde woord als bij 10
12 Een meisjesnaam
14 Het geluid, dat je maakt als je huilt
16 Een kleine kast
19 De moeder van je moeder
21 Afkorting van de Amerikaanse naam voor de Verenigde Staten van Amerika
22 Zet je voor een naschrift onder een brief; het is de afkorting van Postscriptum
23 Ander woord voor reeds

Van boven naar beneden:

1 Een zeer sluw dier. Hij speelt een rol in veel sprookjes
2 Doe je als je wandelt
3 De naam van een werelddeel
4 Afkorting van Lager Onderwijs
5 Daar kijk je mee
6 Bewaarplaats voor auto's
13 Grondstof waaruit metalen worden gewonnen
14 Ander woord voor halt
15 Ander woord voor kade
17 Een jongen, die alles maar goed vindt en alles met zich laat doen
18 Kledingstuk
20 Afkorting van motorschip

RUITPUZZLE

1—2 Is minder dan drie
2—4 Daar wonen de Edammers
4—7 Staat 's avonds aan de heldere hemel
7—9 Is niet erg prettig
1—3 Ander woord voor tobbe
3—6 Worden schoenen van gemaakt
6—8 Een kleur
8—9 Is niet hier
2—5 Dit dier leeft in het water en kwaakt
5—8 3e persoon onvolt. verl. tijd van doen
3—5 Een zeer zware soort metaal
5—7 Bewoner van Denemarken

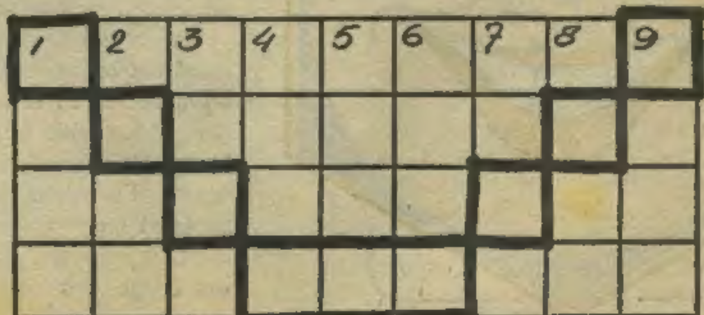
Alle woorden bestaan uit vier letters.

INVULRAADSEL

In deze figuur moet je — alleen van boven naar beneden — woorden invullen van onderstaande betekenis. Als je de woorden goed hebt ingevuld, lees je in de dik omlijnde vakjes een bekend spreekwoord.

1 Getroffen
2 Een echt Hollandse bloem
3 Een dikke, laaghangende nevel
4 Erg warm
5 Is niet dáár
6 Een vervoermiddel, dat op benzine rijdt
7 Kledingstuk om op het hoofd te dragen
8 Hoofdstad v. Noorwegen
9 Meer dan negen

WONDERLIJKE TELEFOONNUMMERS

„Kom eens kijken, Henk," zei oom Kees tot zijn neefje, „ik heb hier een mooie puzzle voor je."

Hij haalde zijn notitieboekje te voorschijn. „Je ziet hier zes telefoonnummers staan, de namen er achter heb ik weggestreept; ik ken ze toch uit mijn hoofd. Maar nu heb ik iets merkwaardigs in die telefoonnummers ontdekt. Je kunt namelijk uit de cijfers de namen van de eigenaars van deze telefoonnummers samenstellen. Elk cijfer stelt een letter voor. Hetzelfde cijfer is natuurlijk ook dezelfde letter. Als de 2 bijvoorbeeld in het eerste nummer een E voorstelt, dan is die 2 in alle nummers een E. Begrijp je dat?"

„Ja," knikte Henk, dat begreep ie wel, maar hoe hij nu die namen kon vinden?

„Ik zal je natuurlijk helpen," zei oom Kees. „De eerste naam bestaat uit vijf letters, zie je wel, het nummer heeft vijf cijfers en je kunt hem het beste zó omschrijven: het is geen brief, maar je kunt hem toch posten. Als je die gevonden hebt, is de tweede naam al erg gemakkelijk, je weet al vier letters van de zes. Ik zeg dan ook alleen, dat het een beroep is, waar veel meel bij te pas komt.

Dan komt het telefoonnummer van een vriend van me. Zijn naam is precies zoals hij zelf is: groot, flink, sterk. Als je het niet zo gauw kunt vinden, probeer je maar eerst de volgende naam; daar kun je dan wel wat letters uit te weten komen. Dat wordt dan nummer vier en die naam heeft de betekenis van iets, dat om de kaas zit; ook om het brood zit zo'n ....

Het vijfde telefoonnummer is dat van mijn huisbaas. Hij is geen erg vriendelijk man, streng en nors en zijn naam is al precies zo.

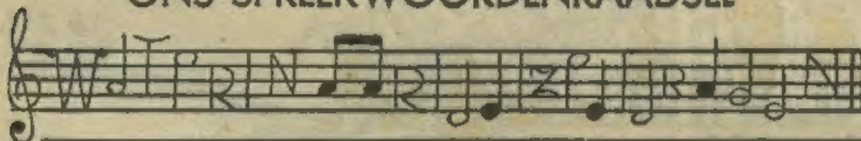
En tenslotte heb ik dan nog het nummer van mijn broer. De cijfers vormen zijn voornaam, ook toevallig, hè? Laat eens kijken, heb je al die namen gevonden?"

Henk, die steeds ijverig had zitten schrijven, liet zijn oom zijn oplossing van deze bijzondere puzzle zien.

„Nou, dat is prachtig, jong. Je hebt ze allemaal goed," riep oom Kees vrolijk uit. „Maar dat is nog niet alles. Als je nu alle cijfers naast elkaar zet van 1 tot 9 en er voor in de plaats de letters neemt, krijg je weer een woord te lezen.

Welk woord is dat? En hoe luiden de doorgestreepte namen uit oom Kees' notitieboekje?

ONS SPREEKWOORDENRAADSEL

OPLOSSINGEN VAN DE PUZZLES UIT ONS VORIG NUMMER

Spreekwoordenrebus

WAAR EEN WIL IS, IS EEN WEG

Wie al zijn zinnen op iets gezet heeft, wie beslist iets wil bereiken, zal zijn uiterste best daarvoor doen, naar alle middelen zoeken om te slagen. Als de vaste wil er is, dan wordt er in de meeste gevallen ook wel een weg naar het doel gevonden. En de voornaamste weg is de wil zelf, want de wil staalt het karakter. Indien bijvoorbeeld een jongen moeilijk kan leren en hij wil met alle geweld toch onderwijzer worden, dan zet hij de tanden op elkaar, hij let steeds op in de klas, hij besteedt de uiterste zorg aan zijn huiswerk, hij offert vrije dagen en vacanties op; hij sterkt daarmee zijn vastheid van wil en misschien brengt hij het nog veel verder dan zijn vrienden, wie het leren gemakkelijk afging.

VLEERMUISPUZZLE

K O P   B A K
M A T   L O R
N A   O O M
K A   O O R
A R E N D
L A N S

ZWANENPUZZLE

K A M
A D A M
E D E E
T R E I N

TRAP-PUZZLE

P
P A
P A L
P A A L
P L A A T
P L A A T S
P A S T A
P A A S
P A S
P S
P

INVULRAADSEL

1 Druk
2 Ilef
3 niKs
4 heeT
5 haRk
6 roOs
7 Maan

De titel van het boek is: Dik Trom.

Hamid, de dappere

Sjeik Hamid en zijn dienaar, Pepi, hebben ontdekt, dat Karel Zorn slaven houdt in zijn uraniummijnen. Geholpen door de koopman Abdoel brengt Hamid de slaven tot opstand. Maar Zorn geeft zich niet gewonnen.

